

KRONIKA

Gasilstvo v Studencih. Skromni načrtki.

Zgodovina Studencev pravi, da je bilo prvo naselje ob izvirkih, kjer so bile kočice ribičev in drugih pevezov. Šele pozneje so začeli graditi skromne hišice ob glavni cesti. Hiše so bile pokrite s slamo.

Ko je leta 1863. stekla iz Maribora koroska železnica, z njo pa se je ustanovila velika delavnica s kurnico, takrat so Studenci dobili vse pogoje na širok razmah. Imeli so svojo občino in šolo, le do prijega gasilskega društva niso mogli priti, čeprav se je na studenških slamnatih strehah mnogokrat pokazal "pdeči petelin".

Najstarejši studenški občan - 85 letni vpočkani vratar delavnice prv. železnice - August Muster - je kumparnu gosp. Alojziju Skaloku narekoval sledeče svoje spomine iz pretekle dobe Studencev:

"Spominjam se, da so bili v starih časih v Studencih veliki požari. Leta 1870. so pogorele hiše Trofenik, tedaj Hapun, Holarič, Schmidt, Nekrep, Sabot in Kravlak. Požar je bil tako hud, da so iz cerkve sv. Jožefa nosili cerkveno opravo, da ne bi zgorela s cerkvijo vred. Ljudje - niti Mariborčani - niso mogli pomagati, ker ni bilo pripomočkov. Prav tako so med letom 1870 do 1884 pogoreli: Švejncer, Kramer, Muster Julij in

leta 1885. pa Horošec, Hatl in Režman. Najbolj se še spominjam na leto 1863., ko je slavnostno okrašen vozil na Horoško prvi vlake samo s 3 osebami. Vse se je bilo, da bo "hudič" prinesel nesrečo in razžgal hiše. Karaj se je vozilo že več oseb in tudi jaz.

Z gasilci je bil v teh časih velik kriz. Mariborska gasilska edinica je močno krizovala in s konjsko vprego je komaj nadostovala na manjše požare v mestu.

In v Studencih?

Takratni kmpani: Hindisch Jožef 1860-1870, Petz Franc 1870-1875, Treiber Jožef 1878-1881, Stancer Matija 1881-1884, Sorec Karl 1884-1887, Kolnik Alojz 1887-1890, Schmuckenschlag Leopold 1890-1897, dr. Juritsch Franc 1897-1919 vsi so se trudili, da bi ustanovili požarno-brambo. Reflektantov na načelniško mesto ("Feuerwehnhauptmann") je bilo mnogo, le gasilcev si niso znali pridobiti. Še so v občinskem arhivu dokazi, da je obstajal v okviru občine "Feuerwehr-Verschub", ki je nabavil nekaj primitive-
-ga prodja na gašenje (železne kavlje "Feuerhacken" in nekaj škafov), ker pa so si posamezniki to prodje izposojevali, je kmalu vse izgubilo. Ob vsakem požaru so bili Studenci odvisni od milosti in nemilosti sosedov v Mariboru, ki so si leta 1910. nabavili

pravno brigadno, ki jo je kurjač moral pokriviti, ko je bilo „plat zvoná“; dobro je moral znati kbirati paro, da jo je imel do gašenja dovolj. Trudil se je tudi med vožnjo, da je čim boljše pokril.

Kar bi bili študenti čim bolj varni pred pogostimi požari, so se sv. Florijanu prabljubili s tem, da so pri gostilni „Bela pastava“ - na razpotju Mr. Petra pste in Pekenške pste postavili leta kapelico v čast sv. Jožefu in sv. Florijanu.

Pravega gasilskega društva pa - razen pojedin - to srho - niso mogli ustanoviti.

Šadnji čimpan pred prevratom dr. Juritsch se je energično pravel za akcijo, a brezuspešno.

Tudi v Jugoslaviji se je prvi gerent Vokac srečno prizadel priti do presmičenja, vendar tudi takrat kadeva ni uspela.

Jaz Muster August sem sodeloval in bi rad pomagal, pa mi slo samo zaradi tega, ker mi bilo med ljudmi dovolj prapranja do organizatorjev. Šele ob izvolitvi našega dobrega znanca in starega mariborskega gasilca Alojzija Kaloha za čimpana v študentih, je prišlo do ustanovitve gasilskega društva." Tako pravi Muster August.

Ustanovitev: 1921.

mladi leta 1921. je bil v Studencih v veliko večino iz-
vojen na župana dolgoletni odbornik delavske (soc.-dem.)
stranke g. Alojzij Haloh. V svoj program je sprejel
tudi ustanovitev prostovoljnega gasilnega društva, ki
ga še do takrat ni mogel v Studencih nihče
ustanoviti. Imenovan je začel takoj k akciji in
s propagando se mu je posrečilo pridobiti „delarski
klub“ občinskih odbornikov.

Kot župan je g. Alojzij Haloh dne 4. novembra
1921. sklical člane delavske organizacije, da
se načelno izjavijo ali so za ustanovitev. Bili
so na takojšnje priprave, ki so se izvršile tako,
da je prvi pripravljalni odbor za ustanovitev po-
žarne brambe bil sestavljen iz odbornikov
delavske stranke pod vodstvom svojega župana
g. Haloha. Temeljni kamen so za ustanovitev
položili dne 13. decembra 1921. v gostilni „Bela
kastava“ v Studencih - sledi:

Haloh Alojzij, Pauman Josip, Belšak Janko, Haloh
Adolf, Mandl Anton, Trac Josip, Krenk Harb, Vošnik
Franc, Leščak Franc, Pregl Alojz, Leskošek Vinko, Papež
Franjo, Haberl Ivan, Perdžiček Pavel in Avgust, Letnik

Peter, Komisar Alojz, Potočnik Jernej, Lešnik Avgust, Seriatz
Peter, Majhenič Ludvik, Kirbič Karel in Rožič Tomaž.

Na predlog župana Haloh Alojzija je predsedstvo pripravljalega
odlone prejel Pauman Josip, namestnik: Haloh Alojzij; tajnik:
Haloh Adolf, nam.: Mac Jožef; blagajnik: Vršnik Janez, nam.: Krenk
Karel; nadzorni odbor (kontrola): Mandl Anton, Komisar Alojz, Lesček
Janez, Seriatz Peter, Potočnik Jernej, Belšak Janko, Letnik Peter,
Haberl Ivan, Perdický Pavel in Avgust.

Sklenilo se je prirediti nabiralno akcijo, ki naj podpre
ustanovitve. Istotako je bila imenovana deputacija (Haloh in
Pauman), ki naj vse potrebno pripravi pri čimprnem predsedstvu -
pri g. Pfeifer Jožefu v Hočah, ki je dal vsa potrebna navo-
dila. Nabiralna akcija pr. študentih je dala 2100 kron,
delavska organizacija soc.-dem. stranke je na predlog g.
Paumana prispevala kot temeljno pomoč 1000 kron, ostali
pri dobrotinski so bili: Ciril. Metodova družba v Ljubljani 500 km,
Humanitno društvo delavcev v Mariboru 200 kron; prispevala so
sledeca gasilska društva sp. Polokava 100 km, Zrkovci 100 kr,
Slov. Bistrica 100 kr., Hoče 270 kr., Pobrežje 300 kr., Bistrica
pri Ptuju 100 kron, Tekre 4 pekince, Maribor leškov, 6 celad,
16 pasov, dimnikar Großer 1 malo brizgalno pa dimnike.

Dne 5. XII. 1921 so bila potrjena pravila in sicer
od Pokrajinske uprave, oddelka za potrzanje madeve v
Ljubljani št. s podpisom dr. Vojteha Petiča Kremenška.

V ČAST USTANOVITELJEM
 v
 GASILSKE ČETE v STUDENCIH
 ZLASTI PREDSEDNIKU
KALOHA-ALOJZU

~ 1925. ~

ER F. - LESNIK A. - MAJHENIČ J. - ZOREC F. - PEZDIČEK P. - KOČNIK A. - KLOJČNIK F. - PEZDIČEK A. - KOLAR F. - PUŠNIK P. - STIBIČ H. - LESNIK E.
 KI. - HARTBERGER J. - PREVOŠEK - REITER M. - ŠYARC A. - NBRATV. - KOMISAR A. - KERLE F. - LESNIK S. - LETNIK P. -
 M A. - PREGI A. - KIRBIŠK. - KALOHA - KALOHA - LESKOŠEK V. - VOŠNIK F. - KOMISAR A. - PEZDIČEK P. - SETZ O.
 ROŽIČ T.
 MAJHENIČ LUDY.

Trebbse

4 Sigula H.